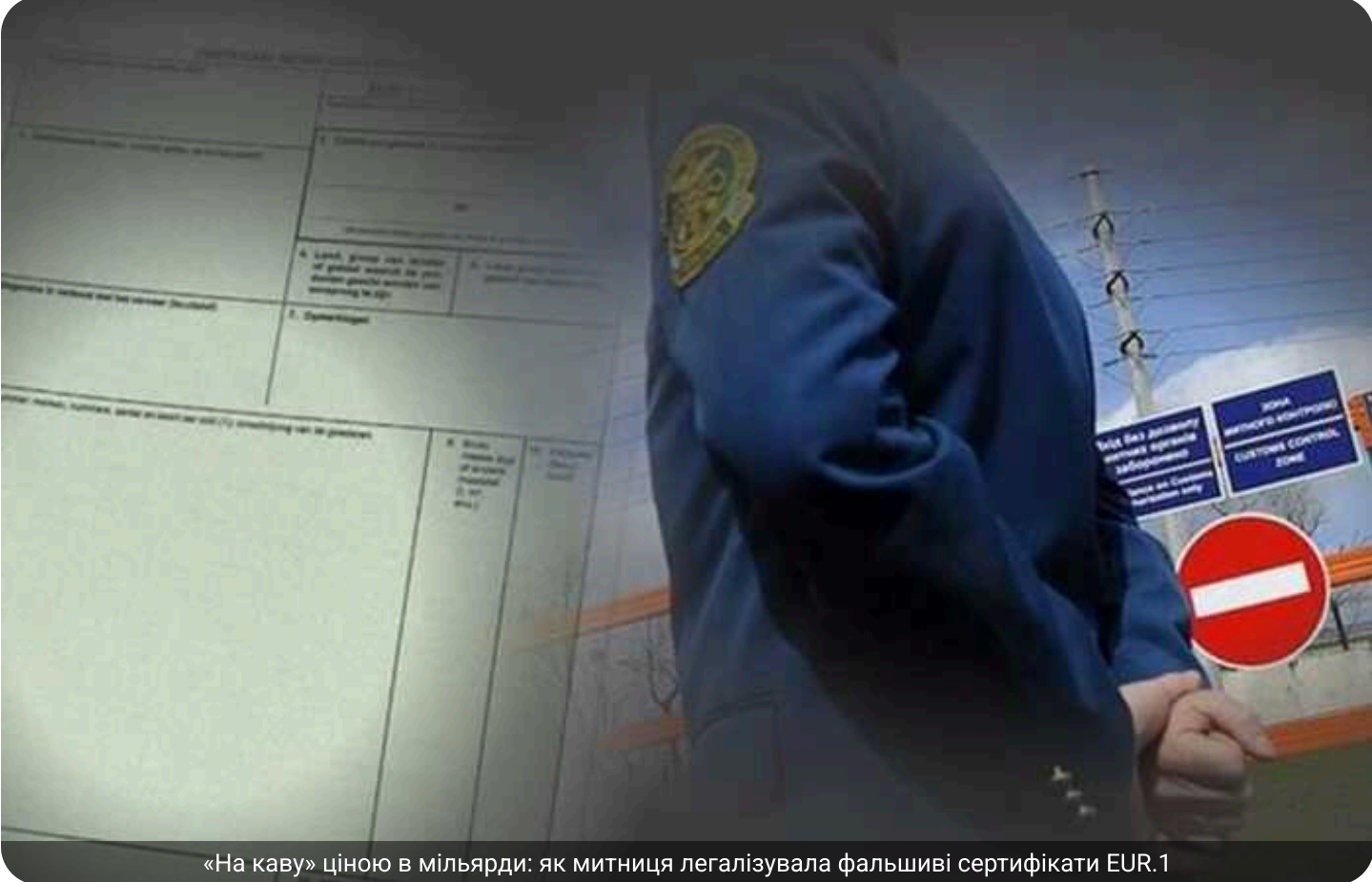

«На каву» ціною в мільярди: як митниця легалізувала фальшиві сертифікати EUR.1

15 червня 2026 р., 23:12

422 0

«На каву» ціною в мільярди: як митниця легалізувала фальшиві сертифікати EUR.1

Після публікації мого попереднього матеріалу про масштабні корупційні «успіхи» Державної митної служби на адресу редакції поспішали закиди від зацікавлених осіб: «Автор занадто узагальнює».

Що ж, узагальнення в тексті справді були. Але сьогодні, спираючись на свіжі судові вироки та нові масиви даних, я доведу, що ці узагальнення є повністю справедливими. Поки країна воєє, судова система щоденно фіксує сотні нових справ, де звичайне «фуфло» замість документів безперешкодно приймаюся митниками за дрібний готівковий праїс.

Свіжі судові рішення, що з'явилися за останні тижні, остаточно розбивають міф про «окремі перекоси на місцях» і демонструють злагоджену роботу корупційного конвеєра.

Нова хроніка судових справ: мільйонні дірки в бюджеті

Судовий реєстр продовжує наповнюватися справами, де фігурують тисячі розмитнених за фальшивими європейськими паперами автомобілів:

- Справа ¹ 163/1423/25: судом зафіксовано, що під час оформлення 171 везеного автомобіля подавалися підроблені сертифікати EUR.1. Через використання цих фальшивок державний бюджет недоотримав понад 8,6 мільйона гривень.
- Справи ¹ 163/957/26 та 163/971/26: директор ПП «ОК АВТО» подав підроблені польські сертифікати EUR.1 для розмитнення машин за 120 митними деклараціями. Це призвело до непропорційного зменшення митних платежів на 8 мільйонів гривень. Справу суддя закрила лише у зв'язку зі смертю обвинуваченого директора.
- Справи ¹ 163/927/26, 163/532/26, 163/521/26 та 163/523/26: матеріали свідчать, що Волинська митниця протягом 2024 року розмитнювала для компаній «ДАЛМАТ ГРУП» та «СТЕЛЬВО» аж 813 транспортних засобів. Для уникнення сплати повного розміру мита інспектори безперешкодно приймали фальшиві сертифікати з перевезення товару форми EUR.1. Збитки держави обчислюються десятками мільйонів гривень.

І таких справ у судах зараз перебувають десятки й десятки.

Корупційні «вікна Овертона» під соусом «на каву»

У попередній статті йшлося про майже 200 тисяч автомобілів, розмитнених із мільярдними збитками для держави одночасно із системною передачею готівки митникам на кордоні. Моє твердження про те, що в процесі брав участь абсолютний весь митний персонал оформлення — включаючи керівників постів, регіональних митниць та чиновників центрального апарату — це не перебільшення.

Двісті тисяч успішних оформлень фальшивок протягом кількох років — це класичний приклад соціологічної концепції «вікна Овертона». Вона описує, як колись абсолютного неприйнятні, злочинні речі через послідовні маніпуляції перетворюються суспільством або окремою групою на абсолютну норму.

Те, що десять років тому засуджувалося і було ментально неможливим для державного службовця, сьогодні для десятків тисяч митників стало звичним патерном поведінки під кодовою назвою «на каву». Будь-яка інша, чесна поведінка інспектора на кордоні в їхньому середовищі вже сприймається як відхилення від норми чи навіть «несправедливість» щодо колег. Хабар став нормою матеріальною, моральною та операційною.

Ось цитата одного митника під час обговорення цієї теми в профільному закритому чаті (подаю мовою оригіналу):

Ось один з коментів митника huiqtiqiheroz

Про цю схему та повальне здирництво з нею знали та приймали участь не лише рядові державні митники, а й керівники змін, керівники постів, робітники митних автo-відділів, заступники та керівники митниць та звісно центрального апарату.

Двісті тисяч митних оформлень — це місячна норма декларацій для всієї України, включаючи поштові відправлення, паливо, газ та електрику. Тобто за однією схемою вся українська митниця фактично місяць працювала виключно на власну кишеню, цинічно обкрадаючи воюючу країну.

При цьому про жодне реальне покарання інспекторів, які підписували цей автомобільний схематоз державного масштабу, не чути. На лаву підсудних відправляють виключно «горе-фунтів» з боку імпортерів, на яких вшають мільйонні борги. Про іншу сторону гейта — державних службовців, які благословляли підробки підписами та кліками в базаз — панує сором'язливе мовчання. Бо якщо карати, то доведеться розпускати всю службу.

Нащадки «ордена Калетніки» та каста недоторканих

Нинішні митники відкривають «вікна Овертона» і для всього суспільства, насаджуючи нарратив, що вкрадени гроші — це маркер успіху, з яким можна безбідно жити далі. Нещодавні новини про можливе притягнення до відповідальності лише двох представників «середньої касты» — Ярослава Ілляшкевича та Сергія Тупальського — лише підкреслюють глибину проблеми.

Ці персонажі роками приїжджали з Києва до Одеси, де очолювали численні круглі столи та зустрічі бізнесу з митницею. Вони годинами розповідали імпортерам, як «плебсу» потрібно лобити державу та платити податки, паралельно тавруючи кожного, хто вказував на тотальну корупцію на Одеській митниці. Я особисто неодноразово брав участь у цих засіданнях і тоді був вражений їхнім «відкритим» стилем спілкування.

Тепер прийшло чітке усвідомлення: головною метою незлічених відряджень столичних чинів середньої ланки була банальна інкасація чорного кешу з діючих точок годування. Вони збирали данину з усіх відомих нам схем: «чорного буса», «порожнього буса», схеми зі 100-відсотковим оглядом вантажів у портах (коли імпортери платили сотні доларів, аби уникнути тижневого простою контейнера), і, звісно, зі схеми сертифікатів EUR.1.

Паралельно їхньою метою було формування громадської думки про те, що митники бідні та невідкупні, а їхні мільйонні статки — це випадковість або даність зверху. Пропаганда потрібної свідомості — це обов'язковий етап «вікна Овертона». «Ум, честь і совість нашої епохи» — верещали нам колись Азаров і Калетнік, а потім Макаренки та Нефьодови через своїх намісників на місцях.

Коли Тупальські та Ілляшкевичі формували цю свідомість, суворого електронного декларування ще не існувало. Мільйони перевозилися в багажниках без жодного контролю. Лише за кілька років життя на широку ногу почало викликати запитання та перші підозри правоохоронців. А скільки ще менш помітних митників, які не потрапили під камери, продовжують спокійно жити на награване у бізнесу та держави й повчати нас чесності з екранів?

Європейські кодекси, тестування та цифровізація вимагання

Що ж ми маємо на митниці прямо зараз? У Верховній Раді оголосили проєкт нового Митного кодексу (законопроект ¹ 15295). Нам обіцяють єдині, прозорі європейські правила для експортерів та імпортерів, відкриття ринків ЄС та повний перехід митної справи на електронні системи обробки даних.

Ми, звісно, будемо вивчати цей документ з усіх боків. Але митники — склад яких залишається майже незмінним ще з часів Гюря Калетніки — вже шукають у нових статтях лазівки та зручні трактування для вимагання хабарів. Система вже адаптується до цифрових змін.

Наведу зовсім свіжий, реальний робочий приклад. Минулого тижня електронна митна декларація подається в е-вигляді о 09:30 ранку в п'яницю. До 16:30 документ тупо висить в електронній базі без жодного руху та відповіді. Лише о 16:45 в системі з'являється надпис про «необхідність внесення виправлень». Що це означає на практиці?

Автолоїд, вартість простою якого становить 250 євро на добу, залишається заблокованим на всі вихідні та ще на кілька днів після них. Чи поділиться імпортер сотнею доларів, щоб припинити це штучне знуцання та затримку вантажівки? Безумовно. Він митно пообіжить шукати знайомого «митного ршалу», який має прямий доступ до потрібної електронної бази даних. Саме для цього за нинішніх умов і працюють усі ці розпіарені цифрові сервіси — вони просто відкривають нові, технологічні «вікна Овертона».

Тим часом у нас обрано нового очільника митниці. Поки що незрозуміло, чи обіраються на ньому фінансові ріки чорного кешу від митних постів, чи потік просто потече в обхід його кабінету. Новий керівник дає перші інтерв'ю та анонсує масштабну атестацію персоналу всієї служби. Він першим заявляє: якщо не буде планових надходжень мита та ПДВ до бюджету, його швидко звільнять. А якщо бюджетні плани виконуватимуться, але паралельно збережеться звичний тіньовий потік доверху — тоді залишать на посаді?

Десять тисяч вгодованих державою, надійно захищених від окупів та мобілізації здорових чоловіків на кордоні знову готуються здавати тести. Цього разу — на володіння українською мовою, на знання старого азаровського митного кодексу (який і породив усіх цих тупальських та ілляшкевичів) та на кількість моральних походів до церкви. Корупційна система легко подолає і ці тести, як до цього переконливо долала десятки попередніх атестацій. Система віміє виживати, і вона залишиться.

Доки митна справа не буде докорінно переорієнтована суто на митні, контролюючі функції, а не на щоденний грабунк бізнесу з вимаганням грошей за кожен підпис, папірець чи клік у базі даних — жодних змін очікувати не варто.

Жодна зміна керівництва через конкурси, жодне переписування Кодексу за європейськими лекалами та жодна атестація ситого від хабарів персоналу не допоможуть, якщо у службовців залишається психологія абсолютної безкарності та необхідність збирати гроші нагору за право стояти «на годівлі» біля шлагбаума. Якщо українську митницю з усіма її корупційними закладами в законах просто переведуть у цифровий формат, то і здирництво над імпортерами просто змінить свій формат на електронний. Хабарі залишаться всередині зміненого ними «вікна Овертона».

Автор: **Олександр Захаров**, «Аргумент»

П.С. Схема з сертифікатами EUR.1, за якою було оформлено майже 200 тисяч митних декларацій, продовжує обростати цинічними деталями. Достатньо кількох «випадкових» помилок від митників під час складання судової заяви — і 2 мільйони гривень несплачених митних платежів за 42 автівки з підробленими сертифікатами законно залишаються у кишені імпортера. Бюджету натомість дістається дірка.

Відповідну постанову було ухвалено 7 травня 2026 року у справі ¹ 163/578/26. Після десятків аналогічних виграних справ у тій самій митниці та у тому самому суді, цей конкретний вирок дає повноцінний привід стверджувати, що хабар за «правильне» програвше формулювання» заяви у суді повністю окупается. Навіщо платити рідний державі мільйонні податки, коли завжди можна вигідно домовитися з «державними» митниками?

Ксенія Черкасова
РЕПОРТЕР

Висвітлює резонансні події та суспільну тематику. Спеціалізується на роботі з джерелами та верифікації інформації в умовах воєнного часу.

СТОРИНКА ДЛЯ ДРУКУ

Теги: [Держмитниця](#) [Зловживання службовим становищем](#) [Державна митна служба](#)

[ухилення від сплати податків](#) [підrobка документів](#) [Контрабанда](#) [Корупція](#)

Читайте по темі:

«Оптимізація» по-корупційному: чому в Полтавській області закривають успішні сервісні центри МВС?

Фейкові польські сертифікати на 52 авто: на Волині директорку фірми оштрафували на 2,7 мільйона гривень

Замість хмарочоса — сквер: суд не дозволив відібрати у «Ківизеленбуду» землю на Печерську під забудову

Від Харкова до окупованого Криму: як мережа sota.store та прокуровська група налагодили канал контрабанди техніки

Під курточою та в панелі авто: як на Волинській і Львівській митниці ховали елітні смартфони під виглядом «туманітарки»

Скарби Київської Русі під виглядом біжутерії: у Чернівці засудили пенсіонера, який продавав артефакти на eBay

Від троянд до трансформаторів: як митниця «втратила» 18 мільйонів доларів на квітковій контрабанді

Контрабандний «хутовий» вантаж: на кордоні з Румунією затримали українця зі 100 шкурками куніць

Справа «Учревствзаводу»: колишнього керівника Тульчинської філії підозрюють у нанесенні державі збитків на 1,2 мільйона гривень

Мільярдний дериван на 1,7 млрд під час війни: правоохоронці взялися за котельні та інженерні мережі в Миколаєві

ВАЖЛИВІ НОВИНИ

ЧИНОВНИКИ

Вбитий в Іспанії Андрій Портнов був під прицілом місяцями: слідство вишло на брата Іззізових із російськими паспортами

БІЗНЕСМЕНИ

«Інвестняні» для «Саші Седого»: як Олександр Свіщов та чиновники розлили 250 мільйонів на проєкті Kingspan

КОРУПЦІЯ

Корупційний «шлагбаум» Кучеренка: як нардеп став інструментом енергетичної мафії та «вдбїлював» фігурантів справи «Мідас»

ОСТАННІ НОВИНИ

15.06.2026, 23:42 • Події

Смерть чоловіка після Воловецького ТЛК: у військоматі заперечують наслідство та розповіли свою хронологію подій

15.06.2026, 23:39 • Події

Путіну пропонували зустріч на полях G7, але очільник Кремля відмовився, — Зеленський

15.06.2026, 23:33 • Силовики

Старовинний французький годинник та порцеляна: на кордоні за Румунією зупинили вивезення антикваріату

15.06.2026, 23:21 • Вієна

Окупанти просуваються в районі Софіївки на Донеччині, — DeepState

15.06.2026, 23:18 • Події

Банківський бан у ЄС: росіянам масово закривають рахунки в Португалії, Німеччині та Франції

15.06.2026, 23:15 • Бізнесмени

Судовий фінал: «Біліонаре Казіно Компани» відстояла 187 мільйонів у спорі з прокуратурою

15.06.2026, 23:12 • Корупція

«На каву» ціною в мільярди: як митниця легалізувала фальшиві сертифікати EUR.1

15.06.2026, 23:03 • Корупція

«Оптимізація» по-корупційному: чому в Полтавській області закривають успішні сервісні центри МВС?

15.06.2026, 23:00 • Події

«Хотілося б платити більше»: у Мінюборони пояснили рівень тилових зарплат

15.06.2026, 22:57 • Вієна

Росіяни маскують військову техніку під цивільний транспорт на Херсонщині — «АТЕШ»

15.06.2026, 22:48 • Вієна

Перед самітом G7 вперше з'явилось «вікно для дипломатії»: щодо припинення війни в Україні, — Мерц

15.06.2026, 22:42 • Депутати

Колекція ціною в бюджет району: депутат Хмельницької міськради Олександр Кіляр «засвітив» годинники на мільйон доларів

15.06.2026, 22:39 • Вієна

Дронний удар паралізував роботу російського НПЗ у Татарстані

15.06.2026, 22:36 • Події

У США розбився стратегічний бомбардувальник B-52, — Fox News

15.06.2026, 22:33 • Вієна

МЗС України ініціює екстрені засідання ООН, ОБСЄ та Ради Європи через російські атаки

15.06.2026, 22:30 • Вієна

Українські розвідники уразили вантажівку з паливом окупантів поблизу Мелітополя

15.06.2026, 22:24 • Вієна

Ракетний удар по Харківщині: кількість протражданих зростає до 7, серед них - двос дівчат 7 та 10 років

15.06.2026, 22:24 • Події

Кінець епохи Орбана: парламент Угорщини обмежив час перебування на посаді прем'єра 8 роками

15.06.2026, 22:21 • Вієна

У Харкові судитимуть викладачу за збір розвідінформації для спецслужб РФ

15.06.2026, 22:18 • Події

У авіакатастрофі в Бразилії разом з Олівєром Трі загиблии блогер Гаслі та продюсер Лукас Фрота

15.06.2026, 22:06 • Події

Заснуя прямо під час бою: Дональд Трамп потрапив у новий курйоз на турнірі UFC Freedom 250

15.06.2026, 22:00 • Вієна

Зеленський заявив, що обговорив із Трампом можливу зустріч із Путіним у США

15.06.2026, 21:51 • Вієна

Три ознаки перепаму на полі бою: комкор Білецький пояснив, чому наступальний потенціал РФ вичерпується

15.06.2026, 21:45 • Вієна

Зеленський запросив Вселенського патріарха Варфоломія до України після удару по Лаврі

15.06.2026, 21:39 • Події

У Польщі застрелили художника Семена Скрепецького, який критикував Путіна, — ЗМІ

15.06.2026, 21:36 • Вієна

Природодонки бригади «Гарк» зірвали спробу прориву РФ на Харківщині

15.06.2026, 21:33 • Події

Податкова отримуватиме дані про доходи громадян від цифрових платформ — Гетманцев

15.06.2026, 21:30 • Події

Мінюборни: Перша хвиля звільнення з армії не стосується офіцерського складу

15.06.2026, 21:15 • Вієна

Чорноморський флот на замку: як український флот Магара повністю заблокував бойові кораблі РФ

15.06.2026, 21:12 • Бізнесмени

Фейкові польські сертифікати на 52 авто: на Волині директорку фірми оштрафували на 2,7 мільйона гривень

Коментарі:

comments powered by Disqus